

Стара набережна Балітура¹ — місце, де все відбувалося. Сіра будівля на розі Твоміс-лейн була поліцейською дільницею задовго до того, як її перетворили на суміш скла та цегли поруч із лікарнею. У великому кам'яному приміщенні з подвійним фасадом колись була будівельна крамниця Кеога, назва якої все ще читалася над великими вікнами, заплямованими старими рекламами занедбаних магазинів. Мало хто пам'ятав, але висока тонка будівля з вузькими дверима колись була єдиним магазином велосипедів у місті. Тепер вона, здавалося, просто доживала своє. Гараж Клірі залишався відчиненим, мастило розтікалося по дорозі, однак у наш час більшість автовласників тяжіли до одного з новіших гаражів.

Над пошарпаними дахами будинків на Старій Набережній височіли напрочуд вишукані таунхауси. Вони були недоречні, наче гості, які надто вирядилися для буденної події. Напрочуд офіційна, не схожа на жодну іншу вулицю міста, Стейбл-Роу пролягала між Твоміс-лейн і Барак-Гілл. Лише сім будинків з невеликими садами були огорожені однаковими металевими парканами, радше елегантними, аніж вигадливими. Більшість із цих будинків були добре доглянуті. Люди,

---

¹ Тут і далі — всі топоніми, назви вулиць, річок, міст тощо не мають аналогів у реаліях, це художній вимисел автора. — прим. ред.

яким пощастило жити там, пишалися своїми оселями, усвідомлюючи свою удачу.

Неввічливі сусіди могли б назвати їх зарозумілими. Двері були начищені до блиску, вікна — чисті, ринви — без сміття. Таунхауси, збудовані для британських офіцерів, які прибули до міста у складі невеликого гарнізону, на вигляд були радше англійські, ніж ірландські.

О цій порі вранці навколо було тихо. Місіс Баттімер, вдова, з будинку номер один, поїхала до своєї сестри в Дублін. На воротах будинку номер два висіло оголошення про пропажу кота, вицвіле й вологе, і вся надія на те, що його знайдуть, зникла. Яскравий пластмасовий іграшковий трактор стояв акуратно припаркований на доріжці, що вела до вхідних дверей будинку номер три, діти якого поїхали до школи кілька годинами раніше. Ранкове світло виблискувало, падаючи на маленькі кристали, що висіли у вікнах будинку номер чотири. Дженні та Артура Бімішів не можна було б назвати хіпі — він був бухгалтером на пенсії, — але вони використовували атрибути богеми середнього класу. Вони вішали на вхідні двері дзвіночки, аж поки місіс Баттімер не поскаржилася на недосипання. У п'ятому будинку стара міс Кронін сиділа на кухні, непоміченою, з килимком на колінах, радіо грало класичну музику, яка їй не подобалася. Пізніше повернеться одна з доглядальниць, щоб принести їй обід. Будинок номер шість щойно продали. Ніхто не міг повірити в ціну, яку за нього заплатили. Божевілля. Очевидно, молода пара. Вони ще не в'їхали. Він якось пов'язаний з хімічним заводом біля Крінору. У сусідньо-

му будинку під номером сім жінка стояла біля одного з вікон першого поверху.

На перший погляд перехожий міг би описати її як молоду, з її стрункою постаттю та у вільній джинсовій сорочці її волосся було зібране в недбалу гульку, з якої стирчали дві пластикові ручки. Придивившись уважніше, можна було б побачити її змарніле обличчя, темні кола під очима, місцями сиве волосся. Це була Керол Кротті, майже п'ятдесятирічна жінка. Її погляд не був спрямований з вікна вниз, до річки, чи на дахи набережних на іншому кінці міста. Замість цього вона схилилася над папкою і жувала ковпачок вже третьої ручки «біро». Керол прожила в будинку номер сім менш як десять років і не була готова виїжджати.

Життя в старому будинку було для неї в новинку. Вона зростала в охайному, сучасному житловому комплексі в передмісті Корк-Сіті. Батьки охрестили її Керол. «Ти народилася на Різдво?» — ввічливо запитували люди. «Ні», — відповідала вона, туманно усвідомлюючи, що її історія повинна мати якесь продовження, альтернативне пояснення, але вона ніколи його не знаходила. Коли їй було десять років, Брайана і Лінду, її старших брата і сестру, а також її саму посадили на заднє сидіння машини і відвезли подалі від міста. Їхнім новим домом стало ультрасучасне бунгало на узбережжі, на захід від Балітура. Це була їхня винагорода. «Важка праця, діти, — сказав з усмішкою їхній батько з водійського сидіння. — Ось такою і є важка праця». Він перехилився через сидіння, щоб ніяково поцілувати дружину. Вона почервоніла, її очі метнулися на дітей на задньому сидінні. Керол розуміла,

наскільки це можливо для дитячої натури, що бізнес її батька процвітає.

Її мама постійно нагадувала дітям про те, який зайнятий тато і як сильно він хотів би бути вдома з усіма ними, але йому доводиться працювати. Невелика мережа кав'ярень, якою він володів у Корку, розширилася до залізничних вокзалів, потім до Дубліна і, нарешті, до аеропортів. Кав'ярні Кротті стали добре відомими, їх лагідно називали «У Гротті». У шкільні роки Керол навіть друзі називали її «Гротті Кротті».

У студентські роки її домівкою була невелика сучасна квартира в Дубліні. Батько купив цю квартиру як інвестицію. Він багато разів нагадував їй, особливо в присутності Лінди і Брайана, що вона не повинна уявляти, що квартира належить їй.

— Я знаю, тату, — зітхала вона. — Ми всі знаємо. Ми все розуміємо.

— Просто, для ясності, — бурмотів її батько.

Але залишалось неказаним, що Керол насправді була його улюбленицею. Ні Лінда, ні Брайан не вступили до університету, і той факт, що вона була наймолодшою, робив її зірочкою в очах батька. Однак він не купив їй квартиру. Для нього було дуже важливо, щоб усе було справедливо, коли справа стосувалася грошей. У його заповіті все було б поділено на трьох. Просто їй дісталось більше любові.

Коли Керол почала викладати англійську, вона ділила квартиру з двома медсестрами. На північній стороні міста вона була як нова копійка. Яскраво освітлені коридори, коричневе килимове покриття. На дверях з вулиці була сигналізація і маленька камера. Батькові Керол це подобалося. Дві медсестри ділили одну

спальню, а Керол — іншу. Вони втрюх досить добре ладнали, поки не дізналися, що вона донька Кротті, який володів усіма «Кротті». Відтоді їхні стосунки вже ніколи не були такими, як раніше.

Керол закохалася. Алекс викладав географію і тренував різні спортивні команди. Він носив спортивні костюми на полі і поза ним, мав темну, акуратно підстрижену бороду. Він був не з тих чоловіків, від яких Керол могла б очікувати, що вони запросять на побачення таку вчену жінку, як вона. Це не означає, що вона не вважала його привабливим. Навпаки, її погляд часто зупинявся на ньому в учительській. З-за купи неперевірених домашніх завдань вона бачила, як він фліртував і сміявся з білявою вчителькою історії. Керол бачила, як старші учениці крутилися біля дверей його класу, намагаючись придумати запитання про озера або льодовики в надії, що він їх помітить. Одного вечора на автостоянці для персоналу він випадково звернувся до неї з пропозицією прогулятися. Його тон був таким близьким і невимушеним, що здавалося, ніби це було не перше їхнє побачення. У Керол виникло відчуття, яке буває, коли вона дивиться серіал по телевізору і розуміє, що, напевно, пропустила якусь серію, тому що історія розвивається незрозумілим чином. Він запросив Керол на вечерю, замовив вино, не соромлячись, сказав, що вона має чудовий вигляд. Він подобався її батькам. Чого ще можна бажати? Вона вийшла за нього заміж.

Після заручин вони якось незаплановано купили таунхаус. Великі вивіски навколо будинку з гордістю заявляли, що він «спроєктований архітектором», так, ніби більшість будинків були просто випадково зведені

будівельниками. «Не кажи братові та сестрі», — застеріг її батько, коли вручав чек, щоб допомогти з першим внеском.

Вони були щасливі. Справді щасливі. Всі меблі були вибрані і куплені без суперечок. Досить часто, коли Керол прибирала або заносила продукти, вона зупинялася і милувалася тим, що вони створили. Це був справжній дім. Вони сміялися, обмінюючись історіями про студентів або висміюючи телевізійні шоу, які дивилися, притискаючись одне до одного на дивані, який вони вибрали разом. «Ідеально», — майже в унісон сказали вони, коли побачили його в «Кейсі», у Корку. Керол завагітніла. Потрібно було вибрати дитяче ліжечко. Маленька спальня, яку треба було прикрасити. У них народився син, Крейг. Йому було шість років, коли Алекс пішов від них. Це була не та блондинка, вчителька історії, а нова вчителька французької мови, теж блондинка. Коли він пішов, Керол була не на настільки розбита горем, як очікувала. Вона навіть відчула деяке полегшення — те, чого вона боялася і чого ледь чи не очікувала протягом багатьох років, нарешті сталося. Звичайно, були сльози і моменти дикої люті, коли вона хотіла вистежити його і завдати йому жахливого, катастрофічного фізичного болю, але в неї був Крейг. Милый, безтурботний Крейг і новий ошатний будинок. Батько Керол викупив будинок Алекса. Певну втіху принесла новина, що та вчителька французької мови покинула Алекса менше ніж за рік і тепер він живе із фізіотерапевтом у Дрімолізі.

Самотність не була такою вже й поганою, як вважали інші люди, особливо її батьки. Вона зрозуміла, що їй більше подобається бути з Крейгом у їхньому